101

Про власну радість і про власне щастя,
Доки ~~[illegible]~~ мене міліони минуть,
(Немов трава схне, косачка косою)
Що від колиски аж по домовину

З горем пройшли, мов дзіночку вітрою;
Доки житье тяжким нас давить валом,
На їхні голяч силоу страшною

Доки недосяжним ідеалом
Для мілiонів - сите, тепла хата
Доки на лицях сльози, ніби палом

~~Глубокі борозди~~ Борозди ріють, доки (Крета) зима
Тоурелика руки хутаїє кобучі,
Мруть з голоду безрольні сиротята,

Доки сверкать під небом ті блискучі
Гвіздя розрити, розсуть а й облаки
І світ заранчують, ~~доки~~ мовчі

Царі народами, мов баранами
Торгують і для прихоти своєї
Жертвують поле людними шанами.

Ох, загніздись надні думі моєї
Важка дуло! Сильними кліщами
Стискай мні серце, мороб від твоєї

Скибнув'я стежки! Ногами і грами
Мечи мні в груди: Ти мира нещасних!
Працюй для них словами і руками

Без насуроб власних, без вороволено власних! 18/X 1883

Журавлі

По над степи і поле, (долу) і (гору),
По над діброви, жовтим листом вкриті,
По над стернища, зимним вітром биті
З стоном сумним, мов стон по Кривій долі,

Понад селища бідні, непокриті
Хатки, обдерті і пусті сторони,

Понад
Мчи
Куди
Дали
На н
О нід
Скуп
Розь

Після
Вир
Пере
Мгл
Пер
Про
Про
Про
Пер
З не
Изоб
Но
Сл
А х

З укр
Стван
І тає
Облет
І бре в
І зве:
О блак
Мов н
Здачі
Но чує
Тиг
Тиг

Понад мод темний, чумовитий, голий
Мчитесь ви вдаль по мгнистому ~~деннім~~ блакиті
Куди? Куди? Чи в кращий край, зелений,
Залитий світлом, ~~і~~ квітом умачний
На нійку мов нагадані мчите ви?

О ждіть! Ось в мгнистій і вохкій ґаруї
Скрізь ~~мідьстим~~ ~~брат~~ вам сохне в тузі!...
Возьміть мене і собою! ~~Ах~~ Братя! Де ви? Де ви?
20/x

II

Післанці ніч вночі, в далекім лузі,
О прекрасний краю барв, богацтва і пісні
Переканіть про сірі і безутішні
Мгли, що ходять на нашім видокрузі!

(Крит. земля)

Переканіть про бідність, сльози вічні,
Про труд безмежний в болю і нагузі,
Про чорний хліб твердий, печений в шузі,
Про мій жалібний, мов вітер долішні!

Переканіть про те, що вас прогнало
З нещасного, хоть ріднього вам краю,
Щоб всяке щире серце й там рвидало

Но сльо і там бідні мруть, терплять, рвидають?
Сльо і там земля все кров їх, сльози і піт
А хліб дає не їм?... Мовчіть! Мовчіть! 21/x

Беркут.

I

З укритого гнізда в скалистій день темнім
Стьажким він порахом рвакуючи під хмари сині
З таємних мов нерел гнівлива думка рвесьа,
Облетить землю і ачи о неба увід опресьа,
І бє важким крилом і рвесьа доки може
І зве: Де правда та? Де ти, великий боже?

II

О блакиті він завис, недвижний, розпростертий,
Мов над житьем чорний, нестрашний образ смерти
Здаєсь, що до небес прибитий він воздухом
Но чуєш, що він шепчь вниз вернесь - Кров пролити
Тисячам не ~~терпить~~ і нах тебе проходить зимний
Тоже над тобою вже сонце беркут незрадний

28/x 1883